

Editorial

Duminica Sfintei cuvioase Maria Egipteanca sau despre pocăința cea adevărată și întoarcerea noastră la Dumnezeu

Fiecare Duminică a Postului Mare are o semnificație aparte, Sfinții Părinți ai Bisericii noastre, luminați de Duhul Sfânt al lui Dumnezeu, rânduiind ca zilele amintite să fie dedicate unui Sfânt anume care să fie pentru noi un exemplu de urmat în trăirea și viața duhovnicească.

Dacă prima duminică – numită a Ortodoxiei – a fost închinată credinței, cea de a doua, a Sfântului Grigore Palama, a fost închinată rugăciunii, deoarece acest mare părinte și teolog ne-a învățat cea mai înaltă rugăciune – rugăciunea minții, a inimii sau rugăciunea lui Iisus, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul – cea de a treia Duminică, a Sfintei, Preacinstitei și de viață făcătoarei Cruci, a fost închinată jertfei, pentru că ce altceva reprezintă Crucea pentru noi dacă nu jertfa și lupta duhovnicească, cea de a patra duminică din Postul Mare, numită a Sfântului Ioan Scărarul, a fost închinată ascezei, pentru că treptele „scării” acestui sfânt părinte reprezintă tot atâtea virtuți pe care suntem chemați cu toții să le agonisim prin asceză și luptă spirituală, îndeosebi prin post și rugăciune.

Duminica a cincea a marelui Post este închinată pocăinței, Biserica punându-ne înaintea exemplului Sfintei Cuvioase Maria Egipteanca, de aceea și această duminică poartă numele acestei sfinte femei. Ea este una dintre femeile păcătoase care s-au pocăit în chip minunat și cu ajutorul lui Dumnezeu a ajuns pe cele mai înalte culmi ale sfințeniei omenești. A trăit în secolul al VI-lea și a adormit în Domnul în anul 522, într-un chip vrednic de urmat. Sinaxarul zilei de 1 aprilie ne spune că Maria și-a început viața ca o tânără care fuge în Alexandria, departe de părinții ei, la vârsta de 12 ani. Acolo a trăit o viață de desfrânare timp de 17 ani. Însă, într-o zi când a întâlnit un grup de bărbați care voiau să călătorească pe mare, spre Ierusalim, ca să se închine

Sfintei Cruci, Maria a mers cu ei în această călătorie, seducându-i pe rând de dragul distracției. Atunci când grupul a ajuns la Ierusalim și au mers la biserică, Maria a fost oprită să intre în lăcașul lui Dumnezeu de o forță nevăzută. După trei încercări nereușite, ea a rămas afară unde a văzut o icoană a Maicii lui Dumnezeu. A început să se roage din toate puterile către Maica Domnului ca să-i dea voie să vadă Sfânta Cruce pe care Domnul a izvorât mântuirea a

toată lumea, făgăduind totodată că ea va renunța la patimiile și păcatele săvârșite până atunci.

După această convertire Maria Egipteanca a mers în pustiu la Iordan unde a început o viață de pustnică. Aici a trăit timp de 17 ani doar cu trei pâini și cu verdețuri ale pământului, fiind chinată de altfel de fiare sălbatice – pasiuni și dorințe nebunești. După 47 de ani de pustnicie, Maria l-a întâlnit

pe preotul Zosima în deșert, zicându-i pe nume fără să-l cunoască. Acesta a convins-o să-i povestească viața sa și a împărtășit-o cu Trupul și Sângele Domnului Iisus în Joia Mare. A trecut înapoi Iordanul după ce i-a dat iarăși întâlnire lui Zosima în același loc peste un an de zile. La trecerea unui an, părintele Zosima a găsit trupul Mariei împreună cu un mesaj scris pe pământ în care îi cerea să o înmormânteze și îl anunța faptul că ea murise imediat după împărtășanie, în anul precedent. Astfel, Zosima, uimit, a început să sape dar a obosea, fiind ajutat în cele din urmă de un leu.

Trebuie spus faptul că Viața Sfintei Cuvioase Maria Egipteanca este citită în Postul Mare împreună cu Canonul Sfântului Andrei Criteanul. Nu întâmplător această a cincea duminică din Post este dedicată pocăinței, după ce mai întâi am fost îndemnați la credință dreaptă, la rugăciune, la jertfă adevărată și la nevoință. Aceasta deoarece s-ar putea, credincioși fiind și lucrând virtuțile în „ogorul” Bisericii, să cădem și noi uneori. Cu toate acestea, trebuie să fim încredințați de faptul că nici o cădere a noastră nu poate alunga definitiv harul și bunăvoința Lui Dumnezeu de la noi. Amin!

Marius Stochitoiu

(reflecție la Duminica a V-a din Post,
Sf. Ev. Luca 7, 36-50, 6 aprilie)

Sursă foto: crestinortodox.ro

Cuprins

Intrarea în Ierusalim!	2
Poezie creștină	4
Hristos a Înviat!	6
Învierea Domnului	6
Iisus Hristos Arhiereu, după Epistola către Evrei	8
Duminica Sf. Toma	11
Traduceri din Sfinții Părinți	13

Intrarea în Ierusalim!

A doua zi, mulțimea cea mare, care se adunase la sărbătoare, auzind că Iisus vine în Ierusalim, a luat ramuri de finic și a ieșit întru întâmpinarea Lui și striga: Osana! Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului, Împăratul lui Israel! Și Iisus, găsimd un asin tânăr, a șezut pe el, precum este scris: „Nu te teme, fiica Sionului! Iată, Împăratul tău vine șezând pe mânzul asinei” (Ioan 12, 1-18).

Sfânta Evanghelie ne prezintă pe Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, Mielul lui Dumnezeu, Mijlocitorul dintre Dumnezeu și om, venit pe pământ pentru mântuirea și sfințirea lumii, care apropiindu-se timpul pătimirilor Sale, a dorit să se retragă în împrejurimile locului de pătimire, arătând și prin aceasta că El a venit spre pătimire de bună voie.

Merge mai întâi în Betania și mănâncă cu Lazăr pe care îl înviase din morți, reamintindu-le celor care i-au văzut, pe Sine și pe Lazăr, de puterea Lui dumnezeiască. Marta slujea lui Hristos cu toată inima sa, arătând limpede că masa s-a desfășurat în casa ei și că l-au primit pe Domnul ca pe Cel iubit și drag, iar lui Lazăr pe care l-a scos din mâna morții și i-a dăruit din nou viață, i-a dăruit această mare cinste de a mânca cu El la cină, arătând marea dragoste pe care Dumnezeu o dăruiește acelor care Îl iubesc și păzesc poruncile Lui, de a cina împreună cu ei! Dacă Marta îi slujește lui Dumnezeu prin făptuire, Maria, care a ales partea cea bună, îi slujește prin contemplație, și luând o litră cu mir de nard curat, de mare preț, a uns picioarele lui Iisus și le-a șters cu părul capului ei, în timp ce Sfinții Evangheliști Matei și Marcu spun că a turnat mirul de preț pe capul lui Iisus, iar casa s-a umplut de mireasma mirului. Ast-

fel Sfântul Evanghelist Ioan arată că Maria nu este aceeași cu femeia păcătoasă din cetate care în casa fariseului a adus un alabastru cu mir și stătea jos la picioarele Domului, plângând și spălându-l-le cu lacrimile sale, de care vorbește Sfântul Evanghelist Luca. Prin această ungere din Betania se vede și smerenia Mariei, care întâi a uns picioarele și pe urmă îi unge și capul. Ea începe cu picioarele pentru a fi găsită demnă de a-l unge capul!

Iuda, cel care dintre cei doisprezece se ocupa cu bani, cinstit de Domnul care i-a dăruit această sarcină pentru a se vădi dreptatea Sa față de Iuda, care avea obiceiul de a fura, așa cum menționează Sfântul Evanghelist Ioan, pentru a-l mulțumi și pentru a-l opri să devină trădător de dragul banilor, arătându-se ca unul care a primit harul de la Dumnezeu dar l-a întrebuițat în mod greșit, s-a supărat de ce nu s-a vândut mirul acesta cu trei sute de dinari, în timp ce el l-a vândut pe Domnul pe treizeci!

Atunci Domnul a zis: Las-o, că pentru ziua îngropării Mele l-a păstrat, aluzie la îngroparea Sa, însă aceste cuvinte nu ating inima împietrită a vânzătorului, așa cum nu au atins nici spălarea picioarelor, nici împărțirea de la Cină. Este ca și cum Domnul explică pe înțeles și cu dragoste ce a însemnat ungerea Mariei, anume, că El trebuia să moară iar această ungere cu miresme s-a făcut pentru îngroparea Lui, căci Maria nu avea cum să-l ungă trupul Său mort nici înainte de punere în mormânt, pentru îngroparea grabnică și nici după, datorită Învierii!

Că pe săraci totdeauna îi aveți cu voi, dar pe Mine nu Mă aveți totdeauna, arătând Domnul că cel care vrea să facă milostenie săracilor, o poate face oricând, că săracii nu vor lipsi niciodată din această lume, pentru că dragostea pentru săraci este foarte importantă dar ea trebuie așezată după adorarea lui Dumnezeu. Timpul călătoriei Mele pe pământ este scurt și nu cere ca săracii să fie cinstiți înaintea Mea. Desigur că El vorbea de prezența Sa fizică, trupească, întrucât din punct de vedere dumnezeiesc, prin măreția, economia și harul Său cel necuprins cu mintea și nevăzut, El este permanent prezent: „Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârșitul veacului” (Matei 28, 20).

Dar cuvintele Domnului pot avea și un alt înțeles și anume, cel care face voia lui Dumnezeu, îl are mereu prezent pe Mântuitorul Hristos și acum și de acum înainte, în conștiința sa, în viața sa, prin credință, prin minuni, prin sfințire, prin Botez, prin Trupul și Sângele Său din Sfânta Împărtășanie. Pentru că și când va pleca din lumea aceasta tot la Hristos va ajunge, așa cum Domnul a spus și tâlharului răstig-

Fondator: Prof. Mihai-Ionuț Coană
Telefon: 0770/271.435 E-mail: mihai.coana@hotmail.com
Editor: S.C. GENERAL MEDIATECH S.R.L.
ISSN: 2734-7206; ISSN-L: 2734-7206; ISSN online: 2734-7214

Redacția:

- Prof. Mihai-Ionuț Coană
- Pr. Marius-Olivian Tănăsie
- Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu
- Pr. Daniel Budeanu
- Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu
- Dumitra Groza – corectură
- Monica și Radu Buțu
- Marius Stochițoiu
- Tiberiu Grigoriu – DTP

Redacția are dreptul luării deciziei de publicare și stabilirii datei și formei de apariție, integrale sau parțiale, după caz, a materialelor primite spre publicare.

Responsabilitatea pentru textele publicate revine în exclusivitate autorilor. De asemenea, trebuie respectată legea dreptului de autor. (Legea 8/1996)

Revista este disponibilă și pe site-ul: www.caleaortodoxa.com

Tipar: Tipografia Universității „Constantin Brâncuși”,
telefon 0253/214.307, int. 415

nit de-a dreapta: Astăzi vei fi cu mine în Rai (Luca 23, 43). Pe când cel păcătos, care își împlinește voia sa păcătoasă, chiar dacă se pare că îl are pe Hristos, pentru că este Botezat sau zice câte o dată un Doamne ajută, sau din Paște în Paște mai merge pe la Biserică, dar trăind păcătos, nu va putea să îl aibă totdeauna pe Hristos!

Desigur că Domnul a voit în felul acesta să îl mustre pe Iuda care nu se îngrija și nu îl interesa de săraci și să arate că Maria nu trebuie osândită datorită mirului pe care l-a turnat pe trupul Său!

Deci mulțime mare de iudei au aflat că este acolo și au venit nu numai pentru Iisus, ci să vadă și pe Lazăr, pe care-l înviase din morți. Și s-au sfătuit arhieriei ca și pe Lazăr să-l omoare. Mai-marii preoților văzând mulțimea atrasă de dorința de a-l vedea pe Lazăr, s-au gândit ca și pe Lazăr să-l omoare împreună cu Domnul Hristos, ori cu siguranță că mulțimile care l-au văzut pe Lazăr înviat, au crezut în Mântuitorul Hristos, iar în privința uciderii lui Lazăr este o nebunie să nu crezi că Cel care l-a înviat odată pe Lazăr care intrase în descompunere, nu l-ar putea aduce din nou la viață, dacă ar fi fost omorât, gândind în felul acesta că vor putea să șteargă minunea odată cu victima lor, oprind astfel mulțimea să creadă în Hristos!

A doua zi, mulțimea cea mare, care se adunase la sărbătoare, auzind că Iisus vine în Ierusalim, a luat ramuri de finic și a ieșit întru întâmpinarea Lui și striga: Osana! Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului, Împăratul lui Israel!

Domnul merge în a doua zi la Ierusalim, în ziua a zecea a lunii, zi în care iudeii după eliberarea

din robia Egiptului trebuiau să aleagă mielul pascal, pe care să îl jertfească în cea de-a paisprezecea: „Apoi a grăit Domnul cu Moise și Aaron în pământul Egiptului și le-a zis: „Luna aceasta să vă fie începutul lunilor, să vă fie întâia între lunile anului. Vorbește deci la toată obștea fiilor lui Israel și le spune: În ziua a zecea a lunii acesteia să-și ia

fiecare din capii de familie un miel; câte un miel de familie să luați fiecare. Iar dacă vor fi puțini în familie, încât să nu fie de ajuns ca să poată mânca mielul, să ia cu sine de la vecinul cel mai aproape de dânsul un număr de suflete: numărați-vă la un miel atâția cât pot să-l mănânce. Mielul să vă fie de un an, parte bărbătească și fără meteahnă, și să luați sau un miel, sau un ied, să-l țineți până în ziua a paisprezecea

a lunii acesteia și atunci toată adunarea obștii fiilor lui Israel să-l junghie către seară” (Ieșirea 12, 1-6), arătând prin aceasta încă odată că El este cel preînchipuit în Legea Veche, Mielul cel nevinovat care ridică păcatul lumii!

Domnul intră în mod deschis, pe față în Ierusalim încât toată cetatea s-a cutremurat, fiind întâmpinat cu ramuri de biruință, Cel ce este biruitor asupra morții ce apasă întreaga umanitate, Care vine să dăruiască mântuirea prin jertfa Sa. El intră șezând pe un asin tânăr pentru a arăta că va aduce sub stăpânirea Sa, un popor nou, pe cei necurați dintre neamuri care nu au fost învățați în evlavia înfăptuită de credință, conducându-i spre Ierusalimul cel de sus, și împlinind astfel profeția lui Zaharia, prin umilința și smerenia ce au marcat prima Sa venire.

Acestea nu le-au înțeles ucenicii Lui la început, dar, când S-a preaslăvit Iisus, atunci și-au adus aminte că acestea erau scrise despre El și că acestea l-au făcut Lui. Aici Sfântul Evanghelist se smerește și nu ezită să arate neștiința și neînțelegerea pe care ei au avut-o înainte și de care s-au izbăvit prin Înviere.

Pr. Prof. Gheorghe Ionașcu
(predică la Florii, 13 aprilie)
Sursă foto: Sf. Evanghelie

Poezie creștină

Sfântul Cuvios Sava Gotul de la Buzău (12 aprilie)

Dumnezeu ne-a blagoslovit
Cu un dar nemăsurat;
Mii de sfinți știuți și neștiuți
Are pământul acesta minunat.

Pe bolta cerească a Bisericii,
Precum stelele strălucesc
Cei ce-au păstrat dreapta credință
Pe pământul nostru românesc.

Încă din primele veacuri,
Ortodoxia aici s-a instalat,
De când Sfântul Apostol Andrei,
Personal, ne-a creștinat.

Creștinismul s-a extins
Permanent, din sat în sat;
În biserici și în case, oamenii,
Lui Dumnezeu s-au rugat.

Cel mai cinstit sfânt mucenic,
Cunoscut și martirizat (sec. IV),
Este Sava Gotul de la Buzău,
Cel ce pe mulți a luminat.

S-a născut într-un sat buzoian (334),
Din părinți creștini, deosebiți,
Străromâni de pe lângă Buzău,
Credincioși, buni și cinstiți.

Ei l-au crescut în post și rugăciune
Și-n dragoste de Dumnezeu,
I-au dat și hrana cea trupească,
Dar și cea sufletească, mereu.

De mic avea înclinație
Spre viața religioasă;
Era fascinat de slujbă,
Prin cântarea armonioasă.

Preotul din sat a profitat
De dorința lui cea mare
Și de minunata-i voce,
Cea fără de-asemănare.

De biserică l-a apropiat
Și împreună slujeau,
Iar pentru răspândirea credinței,
Amândoi se osteneau.

Era preotul Sansală,
Fiind ei foarte apropiați;
Erau împreună lucrători
Și se-nțelegeau ca niște frați.

Acest părinte minunat
Îi modela sufletul său;
Îl spovedea și împărțăsea,
Unindu-l cu Dumnezeu.

Sava, trăia ca un monah
În sfințenie și ascultare,
Aproape de Biserică
Și-ntr-o divină cântare.

Răvniitor la tot lucrul cel bun,
Era cucernic și smerit
Și orice neplăcere a vieții,
Prin credință a biruit.

Le vorbea pașnic oamenilor,
Propovăduind credința adevărată,
Deși simplu la cuvânt,
Era-nțeleș de lumea toată.

Întărit fiind duhovnicește
Și multe cunoștințe posedând,
Creștinii îl iubeau cu toții,
Și păgânii-l ascultau, tăcând.

Era îndrăgît de toată lumea
Pentru viața lui curată,
Pentru caracterul blând și bun
Și viața echilibrată.

Atât părintele Sansală,
Cât și fericitul Sava Gotul,
Erau călugări misionari,
Dedicându-se cu totul

Convertirii la creștinism,
A celor la idoli, închinători:
Daco-romani, goți sau „barbari”,
Fiind împreună locuitori.

Se pare că la Buzău se găsea
Chiar și o episcopie,
Prin care se lucra intens
La scăparea de idolatrie.

Între anii 370-372, regele goților,
Din Dacia nord-dunăreană,
A ridicat împotriva creștinilor,
O adevărată prigoană.

Creștinii erau obligați
Să mănânce din carnea jertfită
Spre închinare idolilor,
Căzând în această ispită.

Cei care ar fi refuzat,
Erau aspru pedepsiți
Fiind crunt persecutați,
Iar alții chiar omorâți.

Unii păgâni binevoitori,
Le dădeau creștinilor,
(Rude sau prieteni cu ei)
Carne nejertfită idolilor,

În fața persecutorilor
Spre a-i induce în eroare,
Simulând că-ar fi jertfită,
Ca să-i scape de teroare.

Sfântul Sava a refuzat
Să facă-acest compromis
Plin de vicleșug, spunându-le
Creștinilor, că le este interzis.

Iar cei care-l vor folosi,
Nu se mai pot numi creștini,
Ca folosindu-se de-un șiretlic,
Să rămână printre mărăcini.

Alteori, păgânii din sat,
Pentru a-și apăra prietenii,
Erau în stare să jure
Că-n satul lor nu sunt creștini.

Sfântul Sava a spus, că pentru el,
Nimeni nu trebuie să jure
Pentru că el este creștin
Și așa va și rămâne.

Credința lui înflăcărată
Și atât de stăruitoare,
Pe mulți i-a încurajat
Și le-a fost susținătoare.

Din cauza persecuțiilor,
O parte din ei au plecat
În partea de sud a Dobrogei,
Unde mulți s-au refugiat.

Cu ei era și preotul Sansală,
Care mereu predica
Pentru credința cea dreaptă
Și pe mulți îi boteza.

Apropiindu-se Sfintele Paști,
Sfântul Sava a plecat
La părintele Gutticas
Din orașul apropiat.

Voia cu el să slujească
De Sfintele sărbători
Și pentru a ajunge la timp
A plecat el de cu zori.

Pe drum i-a ieșit în cale un bărbat
Foarte înalt și strălucitor,
Spunându-i să se întoarcă
În sat spre a fi de ajutor.

Sava nu știa că preotul Sansală
S-a întors ca să slujească
Și a continuat drumul,
Nevoind să se oprească.

Dumnezeu a rânduit
Ca pe o vreme frumoasă,
Să ningă atât de mult,
Încât Sava s-a întors acasă.

A-nțelea voia lui Dumnezeu
Și pe loc s-a conformat;
Mergând la părintele Sansală,
Amândoi s-au bucurat.

Împreună au slujit
În noaptea de Înviere;
S-au întors să se odihnească,
După slujba de priveghere.

Prigonitorii, cu o ceată de tâlhari,
Au năvălit asupra satului,
Să-i determine pe creștini
Să se lepede de Taina Botezului.

I-au prins și pe cei doi misionari
Pe care i-au dezbrăcat
I-au bătut cu multă cruzime
Și fără cunoștință i-au lăsat.

Când au venit, dimineața,
Sfântul Sava le-a demonstrat
Că deși-l bătuseră cumplit,
Rănile toate s-au vindecat.

Le-a arătat că nu sunt urme:
„Dumnezeu care face minuni
Are grijă de aleșii Lui”,
Tămăduindu-i pe cei buni.

Legându-l între două osii
Metalice foarte grele,
L-au lăsat să se chinuie
Toată noaptea între ele.

Spre ziuă, a venit o femeie
Credincioasă și l-a dezlegat;
Sfântul Sava a ajutat-o
La munca ei, dar n-a plecat.

Pentru că sfântul nu s-a lepădat,
Ci mai mult s-a întărit,
Unul, cu un drug a aruncat,
Încât credeau că a murit.

Sculându-se, slăvea pe Dumnezeu,
Ca și cum nimic n-ar fi pățit;
N-a simțit nicio durere
Pentru că Domnul l-a ocrotit.

Atharid a dat poruncă
Ca-n Buzău să fie înecat,
Văzând că din toate chinurile,
Sava scăpa nevătămat.

„Binecuvântat ești, Doamne
Și preamărit este numele Tău”!
Îi mulțumea cu bucurie Sava,
Conștient fiind de ajutorul Său.

Soldații, văzându-i frumusețea
Și a lui nevinovăție,
Au încercat să-l salveze,
Fără ca Atharid să știe.

Sfântul Sava a refuzat,
Încurajându-i mereu:
„Eu văd dincolo de apă
Pe cei ce iau sufletul meu.

Și era nerăbdător
Ca să plece mai curând
La Domnul Iisus Hristos,
Văzând îngerii așteptând.

Legându-i un lemn greu de gât,
Pe Sava-n râu l-au aruncat;
La 38 de ani, după Paști (12 apr.372)
În Mousaios (Buzău) l-au înecat.

Și-a dat fericitul suflet
În mâinile lui Hristos,
Pentru că întreaga-i viață
A trăit-o cu folos.

A luptat cu toată forța
Să întoarcă la credință,
Pe locuitorii Daciei;
Să-i scape de suferință.

Murind prin apă și prin lemn,
Simboluri ale mântuirii:
Botezul și Crucea, pe care
Le-a stropit cu darul iubirii.

Sansală și creștinii din apropiere
Au luat trupul său sfânt
Și cu multă evlavie
L-au îngropat în pământ.

Vestea despre sfințenia
Vieții și curajul nebănuit
Ale acestui sfânt martir,
Repede s-a răspândit

Și-n Cezareea Capadociei,
Unde Sf. Vasile cel Mare slujea;
Și l-a rugat pe episcopul Bretanion
Să primească moaștele-n cetatea sa.

Prin intermediul lui Iunius Soranus,
Dregătorul Scoției Mici,
Capadocian și rudă cu Sf. Vasile,
Sfintele Moaște-au ajuns aici.

Apoi, trimise-n Capadocia,
Unde Sfântul Vasile dorea
Să achiziționeze sfinte moaște,
În locurile unde el slujea.

Ele au fost însoțite,
De-o scrisoare detaliată,
Scrisă de-un preot învățat
Și-n limba greacă redactată.

Voia să facă cunoscut în lume,
Că pentru Evanghelia lui Hristos
Și-n Dacia Carpatină,
Curge sânge martiric, cu folos.

Este prima lucrare cunoscută,
Scrisă pe acest pământ,
Cu un caracter ecumenic;
Și-a fost pentru acest mucenic sfânt.

Pomenirea Sfântului Mucenic Sava,
În toate bisericile creștine,
Se face pe 12 aprilie
Și e cinstit cum se cuvine.

Îl rugăm cu stăruință,
Să mijlocească pentru noi,
Ca, prin ale sale rugăciuni,
Să fim izbăviți din nevoi!

Dumitra Groza
(12 aprilie 2017)
Sursă foto: doxologia.ro

Poezii de Radu Cârstoiu

Hristos a Înviat!

Eu Te-am găsit, Doamne Iisuse,
Când suferind și-nsingurat,
Să nu disper, ale Tale spuse,
Ca un balsam m-au mângâiat.

Te-am însoțit și în mulțime
Când s-a cutremurat Ioan,
Recunoscându-Te-n Treime,
La Sfânt Botezul în Iordan.

Am fost doar unul din mulțimi
Și toți rămas-am fără glas,
Când din cinci pești și două pâini
Ne-ai săturat...și-a mai rămas.

Dintre leproșii ce în cale
Să-i vindeci de un rău cumplit,
Tu Te-ai milit, dar slavei Tale
Să-i mulțumesc, eu n-am venit.

Iisuse,-n marea-Ți bunătate,
Pe cel olog, necercetat,
Dându-i iertarea de păcate,
Am fost când Tu l-ai vindecat.

Cu fiul văduvei sărmane,
Cu fiica celui luminat,
Cu Lazăr chiar, Iisuse Doamne,
Am fost când Tu i-ai înviat!

Tu orbilor le-ai dat vedere,
Pe îndrăciți i-ai curățat,
Dar, speriat de-a Ta putere,
Iisuse, noi Te-am alungat.

Am fost când cei proscrisi de soartă
Primit-au ajutorul Tău
Și-apoi închis-au a lor poartă
La bine, răsplătind cu rău.

Nevrednici, Doamne preamărite,
De câte daruri Tu ne-ai dat,
În fața marilor ispite
Ca și Adam, am scăpătat.

Iar când, pe doar treizeci de-arginți,
Vicleanul Iuda, cel avut,
La farisei, ca scos din minți,
Prin sărutare, Te-a vândut.

Am fost când, dăruind iertare,
Pontiu Pilat Te întreba
Și, cu mulțimea în turbare,
Strigam: -„Iertați pe Baraba”!

Eram un fariseu mai mare,
Un cărturar orgolios,
Că nu e drept ca oarecare
Să fie cel trimis, Hristos.

Am fost când strâmba judecată,
Deși în toate preacurat
Te-a osândit; cu lumea toată
Eu Te-am lovit și Te-am scuipat.

Ca pe-un zănatic împărat
Bațjocorindu-Te, haini,
Pe cap, să fii încoronat,
Ți-am pus coroana cea de spini.

Și-n grabă, fără remușcare,
Piroanele, neabătut,
Trecând prin mâini și prin picioare,
Încrâncenat, Ți le-am bătut.

Iar ca mulțimile, o turmă,
De ațâțați și de barbari,
Să-Ți spurce clipa de pe urmă,
Te-am ridicat între tâlhari.

Și-a morții arșiță cumplită,
Însingurată în durere,
În loc de apă (ce ispită !),
Eu Ți-am adus oțet și fiere.

Să văd că viața e sfârșită,
Că umbra morții Te-a ajuns,
Cu sulita cea ascuțită
În coasta dreaptă Te-am împuns.

Și-n miez de zi orbecăiește,
Se-ascunde-a soarelui lumină,
Cutremur mare îl cinstește
Pe cel ucis fără de vină.

A treia zi, ieșind din moarte,
Morții să-i fiu răscumpărat,
Păcatul lumii-ntregi să poarte,
Iisus Hristos a înviat.

Pierdut e iadul în uimire,
Ispititorul cel mișel,
Căci, pentru-ntreaga omenire,
Nimic nu va mai fi la fel.

Veniți, e zi de sărbătoare,
Cu toții să ne-nveselim,
Veniți la sfintele altare
Lui Dumnezeu să-l mulțumim!

Că pentru-a lumii izbăvire
Din tirania celui Rău,
Prin nesfârșita Sa iubire
Ni L-a trimis pe Fiul Său.

Unit e cerul cu pământul,
Nu fie nimeni întristat,
Căci, azi s-a împlinit Cuvântul:
Iisus Hristos a înviat!

Radu Cârstoiu Arbore
(Sfintele Paști, Tg-Jiu, 2002)
Sursă foto: doxologia.ro

Învierea Domnului

Hristos a înviat! Azi e marea sărbătoare a Învierii Domnului. E adevărat că în fiecare duminică, sărbătorim Învierea Domnului. Doar că duminica aceasta e închinată Învierii Domnului. Au trecut aproape opt săptămâni în care nu am consumat carne. Sunt aproape șapte săptămâni în care nu am consumat produse lactate. În aceste ultime săptămâni, am avut doar două

dezlegări la pește: de Buna Vestire și de Florii. Însă, nu înseamnă că am ținut acest post pentru a slăbi sau doar pentru sănătatea trupurilor noastre. Și nu înseamnă că de azi, ne axăm doar pe mâncarea de dulce. E bun lucru să mergem la biserică să luăm Sfânta Lumină.

Totuși, ar fi bine ca după aceea, să rămânem, dacă putem, și la Sfânta Liturghie. Chiar dacă e o Sfântă Liturghie care are loc la miezul nopții, o singură dată pe an, putem să facem

acest efort. Însă, aceasta nu înseamnă că doar o singură dată pe an trebuie să mergem la biserică. Frumos ar fi dacă ne-am împărtăși în noaptea de Paști. Aceasta nu înseamnă că în altă perioadă a anului nu trebuie să ne împărtășim. Acum, după ce am discutat câteva lucruri practice cu privire la modul în care ar trebui să sărbătorim Învierea Domnului, vom prezenta pe scurt istoria acestui eveniment unic în istoria omenirii. Maria Magdalena a venit la mormântul lui Hristos. Sfântul Apostol și Evanghelist Matei spune că a venit și „cealaltă Marie” (28, 1). De fapt, este vorba despre Maica Domnului. Doar că dacă ar fi zis acest lucru, necredincioșii ar fi zis că acest eveniment nu ar fi putut să fi avut loc. Motivul este acela că este absolut firesc ca mama unui copil să dea mărturie pentru acesta. Însă, să zicem că dacă am fi vorbit despre

un proces la tribunal, această mărturie nu ar fi putut să fi avut valoare.

După aceea, a avut loc un „cutremur mare” (v. 2). Îmbrăcămintea îngerului „era ca fulgerul” (v. 3). Aceia care păzeau mormântul „s-au făcut ca morți” (v. 4). Însă, îngerul le-a zis femeilor „nu vă temeți” (v. 5). În continuare, acesta le zice că „nu este aici” (v. 6). Ele le vor spune ucenicilor Săi „că S-a sculat din morți” (v. 7). Acestea au făcut acest lucru „cu bucurie mare” (v. 8). Chiar Mântuitorul nostru Iisus Hristos le-a zis acestora: „Bucurați-vă!” (v. 9). Tot El le-a poruncit lor: „vestiți fraților Mei” (v. 10). Evreii imediat au aflat despre înviere „au vestit arhierilor toate cele întâmplate.” (v. 11). Aceștia au dat mită pentru a nu vesti adevărul: „au dat bani mulți ostașilor” (v. 12). Ucenicii lui Hristos „L-au furat” (v. 13), acesta era ordinal de a se anunța. Cei care anunțau această minciună erau „fără grijă” (v. 14), adică nu exista riscul de a fi pârați pentru această minciună. Această veste s-a răspândit foarte rapid „între iudei” (v. 15). Evident că este imposibil ca apostolii să fi furat

trupul lui Hristos. Mai departe, vom prezenta pe scurt principalele argumente în sensul acesta.

În primul rând, apostolii nu aveau puterea financiară necesară pentru a-i mitui pe cei care păzeau mormântul lui Hristos. În al doilea rând, apostolii nu dețineau o forță fizică pentru a trece de cei care erau de pază la mormânt. În al treilea rând, deși se vestea faptul că ucenicii ar fi furat trupul lui Hristos, totuși, aceștia nu erau urmăriți pentru acest furt.

Neavând cum să găsească trupul Mântuitorului, nu exista posibilitatea de a se demonstra acest lucru. Astfel, dacă femeia a fost prima care a păcătuit, tot femeia a fost prima care a văzut învierea Mântuitorului. Hristos a înviat pe Lazăr, pe fiica lui Iair, pe fiul văduvei din Nain. Însă, acești oameni au murit din nou. Însă, Mântuitorul la 40 de zile de la Învierea Sa, S-a înălțat cu trupul la cer. Ilie și Enoh sunt singurii oameni care nu au murit. Dacă vom căuta în toate religiile lumii, în nici măcar una dintre acestea nu vom găsi că Dumnezeu a înviat. De fapt, înainte de Învierea lui Hristos, vorbim despre răstignirea Sa. Chiar dacă în religia dacilor, cel mai viteaz era adus ca jertfă pentru idoli, totuși, nu vorbim despre aducerea ca jertfă a Fiului lui Dumnezeu. Despre Hristos, se vorbește și în religia musulmanilor. Doar că El e văzut doar ca un profet. De multe ori, ni se pare că viața e dificilă. Ne plângem că suferim pe nedrept. Totuși, Hristos a fost singurul care a suferit pe nedrept. Mântuitorul putea să ne mântuiască și într-un alt mod. Doar că prin acest mod de a ne mântui, El ne-a arătat cât de mult ne iubește. Învierea e un eveniment unic pentru istoria omenirii. E adevărat că la a Doua Venire a lui Hristos, trupurile noastre vor învia în acea zi.

De aceea, nu putem să fim de acord cu incinerarea trupurilor. Chiar dacă legal, acest lucru este permis, nu înseamnă că trebuie să acceptăm o asemenea practică. Și fumatul este legal, doar că din punct de vedere moral, acest viciu reprezintă o patimă. Putem să ne salutăm cu „Hristos a înviat” și cu „Adevărat a înviat” până la Înălțarea Domnului. Însă, după prima săptămână, uităm să ne mai salutăm astfel. Sau chiar poate că ne este rușine să ne mai salutăm astfel.

Însă, martirii au preferat să moară pentru Hristos, iar nouă ne este teamă că râde lumea de noi. Fără Învierea lui Hristos, oamenii nu ar fi putut să fi intrat în Rai. Chiar și dreptii Vechiului

Testament nu aveau voie să intre în Rai. Să nu uităm că primul om care a intrat în Rai a fost tâlharul de pe cruce. Astfel, atât timp cât trăim, oricând putem să ne pocăim. Însă, aceasta nu înseamnă că trebuie să amânăm momentul de pocăință. Nimeni nu ne garantează că vom trăi o sută de ani. Vedem cât de mulți oameni mor în accidente. Din păcate, multe victime ale accidentelor sunt oameni tineri. Nimeni nu zice să nu vedem filmul care prezintă viața lui Hristos. Dar să nu uităm că avem Sfânta Scriptură. Putem să auzim predici cu un singur click. Însă, de preferat, ar fi să auzim predici când suntem la biserică.

Tehnologia în sine nu este rea. Rău este doar modul în care o utilizăm. Dacă sunt oameni care sunt atât de bolnavi încât chiar nu pot să meargă la biserică, aceștia pot să vadă Sfânta Liturghie la televizor sau să o asculte la radio. Dar, în rest, nu avem o scuză să nu participăm

la Sfânta Liturghie. Este adevărat că mai sunt și zile în care suntem la serviciu și nu putem să mergem la Sfânta Liturghie. Însă, este mare păcat să stăm acasă și să nu mergem la biserică. Iar când mergem la biserică să încercăm să rămânem cu ceva. Dacă avem membri ai familiei care nu vor să meargă la biserică, măcar să le spunem cu ce am rămas de la Sfânta Liturghie. Apoi, chiar nu contează cine ia primul Sfânta Lumină. Ba din contra, că Dumnezeu mai mult iubește pe cel care așteaptă smerit să ia Sfânta Lumină decât pe cei care se împing pentru a primi lumina de la preot. Și la sărbătoarea Izvorului Tămăduirii să nu venim la biserică doar pentru a lua apă sfințită. Să trăim prin fapte învierea Mântuitorului. Amin.

Prof. Ionuț-Cătălin I. Popescu

(reflecție la Sf. Paști, St. Ev.

Ioan 1, 1-17, 20 aprilie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Iisus Hristos Arhiereu, după Epistola către Evrei

Epistola către Evrei are un conținut doctrinar hristologic, stând alături de epistolele pauline *Filipeni* și *Coloseni*. Spre deosebire de acestea, cea către evrei a fost contestată în repetate rânduri, fiind atribuită altor autori, precum Sfântul Evanghelist Luca sau Apollo. Cu toate acestea, ideile ei sunt ale Sfântului Pavel. Biserica Ortodoxă acceptă fără rețineri *Epistola către Evrei* în canonul biblic. În plan hristologic, în centrul gândirii doctrinare stă noțiunea de Arhiereu cu referire la Mântuitorul Hristos.

Slujirea arhierească a Mântuitorului Hristos reprezintă partea centrală a activității Sale Mântuitoare. Ea este subliniată în tot *Vechiul Testament*, prin figuri și simboluri uneori foarte concludente, și este împlinită în *Noul Testament*. Sfântul Ioan Botezătorul este cel care spune că Hristos este „Mielul lui Dumnezeu, Cel ce ridică păcatele lumii” (*Ioan* 1, 29). Această numire de „miel al lui Dumnezeu” are desigur o conotație de stare de jertfă, Iisus Hristos este mielul (jertfa) ce trebuie jertfit pentru a fi ridicate păcatele oamenilor. În *Epistola către Evrei* avem o hristologie completă axată pe demnitatea arhierească a Mântuitorului. Prin această numire este descrisă întreaga activitate a lui Iisus Hristos desfășurată cronologic de la întrupare și până în veac. Locul central îl ocupă jertfirea de Sine, jertfa de pe cruce, în care El a fost și

Arhiereul jertfitor și Jertfa sau victima și primitorul Jertfei, ca Dumnezeu. Iisus Hristos este prezentat ca Arhiereu și în alte locuri din *Noul Testament*. Peste tot în Evangheliile sinoptice se găsesc urme ale ideii lui Hristos-Arhiereu, iar în *Evanghelia după Ioan* avem capitolul 17, ce se va numi mai târziu „rugăciunea arhierească” a Mântuitorului. Totuși, coeziunea pe care o găsim în *Epistola către Evrei* nu se găsește în niciun alt loc.

Centrul epistolei este capitolul șapte întemeiat pe *Facere* 14 și *Psalmul* 109. De altfel Mântuitorul Însuși a folosit *Psalmul* 109 (în special versetul 4) în fața arhiereului mozaic (a se vedea *Marcu* 14, 62). Aici este vorba de preoția lui Hristos: „Juratu-S-a Domnul și nu-l va părea rău: Tu ești preot în veac după rânduiala lui Melchisedec”. Aceste cuvinte erau adresate regelui, căruia îi erau atribuite funcții sacerdotale. Însă exista și o interpretare mai înaltă cu referire la Mesia. Iudaismul însuși interpreta, în unele tradiții, pe Melchisedec ca Mesia sau alte figuri eshatologice. Melchisedec a fost identificat și cu prorocul Ilie (pe seama unei interpretări de la *Maleahi* 3, 1, 23-24). În același timp el este văzut drept *Kohen Zedek* alături de Ilie, adică un arhiereu eshatologic. În tot cazul, *Epistola către Evrei* are meritul de a demonstra că speranța iudaică a unei preoții desăvârșite s-a împlinit în

Hristos. Mântuitorul este numit fie „Preot – *ie-reus*” după rânduiala lui Melchisedec, fie „Mare Preot – *iereus megas*” sau „Arhiereu – *Arhie-reus*” cu diferite calificative: milostiv și credincios (2, 27), arhiereul mărturisirii noastre (3, 1), Arhiereu mare (4, 14), în stare să sufere cu noi (4, 15), sfânt, fără de răutate, fără de pată.

În *Vechiul Testament* numai Aaron și urmașii săi au fost investiți de Dumnezeu cu preoția. Arhiereul era chemat de Dumnezeu, la fel cum a fost și Hristos (5, 4-5). Mântuitorul însă S-a născut din neamul lui Iuda, de aceea nu a fost preot după rânduiala lui Aaron. În schimb El are chemarea divină și preoția Sa este întemeiată prin jurământ dumnezeiesc. Astfel prerogativa absolută a seminției lui Aaron a fost revocată, preoția fiind ea însăși schimbată. De acum înainte va fi o preoție după Hristos, după rânduiala lui Melchisedec. De opt ori apare numele lui Melchisedec în *Epistola către Evrei*.

Melchisedec este tipul lui Hristos din trei perspective: etimologia numelor, purtarea lui Avraam față de preotul-rege al Salemului și tăcerea Scripturilor cu privire la originea sa. Întâi, numele *Melchisedec* se tâlcuiește „rege al dreptății”. Mai mult, el era rege al Salemului, așadar „rege al păcii”. Ambele sunt titluri mesianice. Mai departe, întâlnirea patriarhului Avraam cu Melchisedec (redată în *Facere* 14, 18-20) oferă alte două detalii tipice: Melchisedec l-a binecuvântat pe Avraam, iar acesta a adus zeciuială din toate prăzile sale. Astfel, pentru că binecuvântarea pleacă de la cel mai mare la cel mai mic (de la tată la fiu, de la rege la supus), astfel Melchisedec este mai mare decât Avraam. De asemenea, zeciuiala este un act de supunere față de o autoritate majoră. Prin acest act, toți urmașii lui Avraam, care se aflau în coapsele sale, deci și preoții mozaici, recunoșteau superioritatea lui Melchisedec. Tăcerea Scripturii despre originea lui Melchisedec dă și mai multe interpretări tipice. Melchisedec este fără tată, fără mamă, fără spiță de neam, ne-

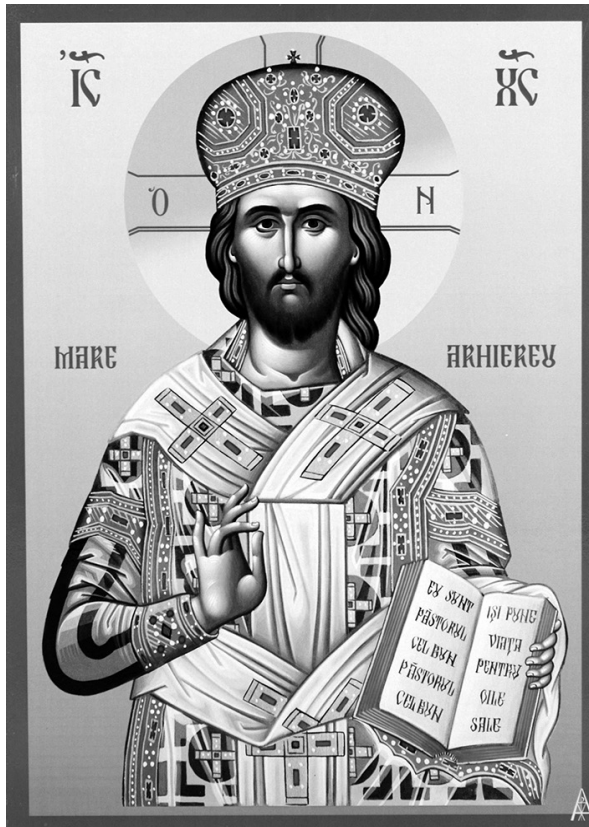
vând nici început al zilelor, nici sfârșit al vieții, ci fiind făcut asemenea Fiului lui Dumnezeu, el rămâne preot pururea (7, 3). În legătură cu Melchisedec Scriptura nu spune aceste informații, nu în sensul că nu ar fi avut mamă, tată sau spiță de neam, ci pur și simplu pentru că nu sunt arătate originile lui. Dar prin această tăcere este redată în mod tainic viața lui Iisus Hristos, fără mamă, ca Dumnezeu, și fără tată, ca Om, ce nu are început și nici sfârșit, fiind Dumnezeu din veci. Dar Sfântul Pavel nu are în vedere un Melchisedec redivivus, adică să identifice în Hristos pe Melchisedec care a venit iarăși pe pământ. Veșnicia „negativă” a lui Melchisedec prin tăcerea Scripturii, se referă la Iisus Hristos care rămâne preot în veac, având o existență veșnică. Apostolul nu merge mai departe, căutând o interpretare teologică la jertfa de pâine și vin a lui Melchisedec, ci se oprește la preoție. Abia la sfârșitul epistolei, într-un context diferit, face o aluzie la Sfânta Euharistie (13, 10).

Arhiereul Hristos și arhiereul mozaic

Arhieria lui Hristos este prezentată plecând de la arhieria mozaică (5, 1-4). Un arhiereu este mijlocitor între Dumnezeu și popor, are comuniune de viață cu credincioșii și aduce jertfe, aceasta din urmă fiind funcția sa primordială. Arhiereul Hristos realizează, printr-o jertfă unică, ceea

ce preoția aaronită nu a reușit de-a lungul a mai multe veacuri. Spre deosebire de arhierii Legii vechi, Hristos este Dumnezeu adevărat și Om adevărat. Expresia „Mijlocitor – *O mesites*” apare de trei ori în Epistolă și se referă la mijlocirea unui nou testament, mai bun. Hristos este și chezașul sau garantul acestui testament nou. Superioritatea noului legământ este argumentată pe baza unui citat din *Ieremia* (31, 31): „Iată vin zile, zice Domnul, când voi face cu casa lui Israel și cu casa lui Iuda legământ nou”.

Pentru a fi reprezentantul oamenilor era necesar ca și Hristos să fie om adevărat, împărță-

șind firea noastră, fiind supus ispitelor ca și noi. Orice arhiereu este luat dintre oameni (5, 1), la fel și Hristos Arhiereul suprem „dator era întru toate să se asemene fraților” (2, 17). El S-a făcut părtaș sângelui și trupului, luând sămânța lui Avraam, nu firea îngerească. Fiind Om deplin, Mântuitorul a suferit ispita existenței omenești în toată profunzimea ei, dar a biruit-o pe aceasta. Dar *Epistola către Evrei* menționează și o ispitire concretă a Mântuitorului, agonia din Ghetsimani. Versetele din capitolul 5 (7-8) se opun dochetismului. Iisus Hristos este Om adevărat și nu chip aparent. La firea omenească se referă și afirmațiile: „a învățat ascultarea” (5, 8), S-a desăvârșit (5, 9) sau că Se sfințește (2, 11). Apostolul Pavel folosește expresii precum „a învățat” sau „desăvârșindu-Se” într-o perspectivă cultică și sacrală. Iisus Hristos Se aduce pe Sine lui Dumnezeu, fiind atât Arhiereu jertfitor, cât și jertfa. Prin jertfa adusă lui Dumnezeu, Hristos Se desăvârșește ca om, iar prin aceasta sfințește și desăvârșește pe ceilalți. Întrucât desăvârșirea credincioșilor este implicată în desăvârșirea lui Hristos, devine limpede că nu este vorba de o desăvârșire morală, ci de desăvârșirea firii umane în sens ontologic. Bunăoară, și expresia din 2, 11- „Cel ce Se sfințește” – se referă la firea Sa omenească. Aceasta este purificarea de păcat și umplerea de viață dumnezeiască ce se împărtășește trupului de El Însuși, ca Dumnezeu.

Jertfa lui Hristos este cea mai mare și tainică, de necomparat cu jertfele omenești. Îndatorirea preotului iudeu era de a aduce jertfă: „Apoi, orice arhiereu este pus ca să aducă daruri și jertfe; de aceea, trebuincios era ca și acest Arhiereu să fi avut ceva să aducă” (8, 3). Mântuitorul, încă de la nașterea Sa ca om, manifestă această pornire spre jertfă. Apostolul Pavel citează din *Psalmul* 39, 9-11, cu privire la jertfă și întocmirea unui trup. În acest sens între numirea de Arhiereu din *Epistola către Evrei* și numirea de *Ebed Iahve* din cartea prorocului Isaia se observă un paralelism. Jertfa lui Hristos este pusă în comparație cu jertfele veterotestamentare: darurile (*dora*), jertfele sângeroase (*thysiai*), prinoase sau puneri înainte (*prosp-horai*), arderi de tot (*holokaustomata*). Dar cea mai mare jertfă a cultului iudaic este cea din Ziua Ispășirii (numită *Iom hakippurim*, în ebraică, sau *exilasmou*, în grecește). Ziua cea mare a Împăcării avea loc la data de 10 Tișri, potrivit

calendarului evreiesc și era socotită cea mai însemnată sărbătoare. În *Levitic* (16, 31) este numită „sărbătoare a sărbătorilor”. Marele Preot (Arhiereul) celebra serviciul la Templu ce culmina prin sacrificiile de expiațiune (de ispășire) făcute mai întâi pentru sine și familia sa, apoi pentru tot poporul. Curățindu-se mai întâi de păcatele sale prin jertfirea unui vițel, arhiereul lua rolul de mijlocitor pentru popor.

Apostolul Pavel arată că acele jertfe de expiațiune nu aveau o împlinire reală, ci reprezintă doar tipuri și umbre. Din acest motiv *Epistola* prezintă rânduielile referitoare la jertfa ispășirii (9, 1-10) și stabilește raportul tipic între Ziua Ispășirii din *Vechiul Testament* și Ziua Împăcării din *Noul Testament*, când Mântuitorul S-a adus jertfă fără de prihană pe cruce. Curtea Templului unde erau sacrificate animalele este simbolul pământului, iar Sfânta Sfințelor în care arhiereul aducea sângele vițelului și al țapului preînchipuia cerul, o Sfântă a Sfințelor nu făcută de mână omenească (9, 11) unde Hristos a intrat cu propriul sânge. Putem identifica asemănări, diferențe și superioritatea jertfei Mântuitorului. Asemănarea se referă la aducere, moartea jertfei, rolul ispășitor al sângelui vărsat, intrarea într-o Sfântă a Sfințelor. Diferențele esențiale sunt: arhiereul vechi aducea daruri și jertfe, dar Hristos S-a adus pe Sine lui Dumnezeu. Arhiereul iudaic intra o dată pe an în Sfânta Sfințelor, pe când Hristos intră „o singură dată”. În sfârșit, superioritatea jertfei lui Hristos este evidentă: a adus jertfe mai bune” (9, 23), a trecut prin cortul cel mai mare și mai desăvârșit (9, 11), jertfa Sa curățește cugetul și dobândește o veșnică răscumpărare.

Arhiereul Iisus Hristos – același ieri și azi și în veci (Evr. 13, 8)

Sfântul Apostol Pavel arată că Hristos este un Arhiereu neschimbat. El păstrează veșnic demnitatea arhierească pe care a asumat-o prin întrupare. A săvârșit o singură dată jertfa mântuitoare (semnificația lui *ieri*), a intrat în ceruri și rămâne acolo, manifestând efectul durabil și permanent al operei Sale (*azi*) și tot ca Arhiereu va veni a doua oară la Parusie (*în veci*). Jertfele *Vechiului Testament* erau aduse în fiecare an și de multe ori pentru că nu aveau eficiența necesară. În schimb, pentru jertfa lui Hristos Sfântul Apostol Pavel folosește doi termeni esențiali:

apax și *ephapax*, „o singură dată”, reliefând caracterul unic al lucrării arhieresti a lui Iisus Hristos. De asemenea fundamentale sunt și expresiile *mian thysian* și *mia prosphora* adică jertfa cea una sau aducerea-înainte cea una. Jertfa unică a lui Hristos are un efect durabil și permanent în viața credincioșilor de totdeauna. Moartea urmată de înviere îl fac pe Mântuitorul „începătorul – *arhigos*” și „autorul – *aitios*” mântuirii credincioșilor. Intrând o singură dată în Sfânta Sfintelor din ceruri cu însuși sângele Său dobândește o veșnică răscumpărare pentru cei credincioși. În această perioadă, între prima și a doua venire a Sa, Mântuitorul este *leitourgos*, adică slujitor, în sensul că se află în stare de jertfă. Hristos mai este numit *prodromos* adică înainte-mergător (6, 20), căci a intrat dincolo de catapeteasmă ca înaintemergător al fraților Săi. Aici este folosit *prodromos*, în alte locuri Mântuitorul este numit „Cel întâi născut din morți” (*Rm.* 8, 29 sau *Col.* 1, 18). Aceeași relație între învierea lui Hristos și învierea noastră este și în *I Co.* capitolul 15. Ne împărtășim de roadele jertfei lui Hristos pentru că El rămâne în Sfânta Sfintelor din ceruri, continuând lucrarea sa arhierescă pururea; este Arhiepiscop în veac, pentru totdeauna, deoarece rămâne în

veac și este pururea viu. Hristos are o preoție netrecătoare.

Slujirea arhierescă a lui Hristos în prezent constă în: El mijlocește pentru noi, Se înfățișează pentru noi înaintea lui Dumnezeu. Dar *Epistola către Evrei* indică și aspectul eshatologic: a doua oară Hristos Se va arăta celor ce cu stăruință Îl așteaptă spre mântuire (9, 28). Expresia „a doua oară – *ek deutera* –” se referă la Parusie. Nu ni se spune nimic cu privire la lucrarea specific arhierescă a lui Hristos la Parusie, ci apare doar indicația că a doua venire va fi „fără de păcat”, adică fără raport cu păcatul; nu va fi pentru ispășirea păcatelor. Hristos este înfățișat încununat cu slavă și cu cinste, așteptând să-l fie supuse toate, deoarece acum încă nu vedem că toate l-au fost supuse. Și la inaugurarea lumii viitoare El apare în calitate de Arhiepiscop: „Iar Hristos, venind Arhiepiscop al bunătaților viitoare” (9, 11).

Bibliografie:

Pr. Asist. Vasile Mihoc, „Iisus Hristos Arhiepiscop, după Epistola către Evrei”, în revista *Orthodoxia*, nr. 2/1983.

Pr. Cătălin Vasile Mănescu

Parohia Podari, Județul Dolj
Sursă foto: magazinmmb.ro

Duminica Sf. Toma

Astăzi este deja a doua Duminică după Paști. Este Duminica Sfântului Toma. Astăzi auzim despre, așa cum o numește Biserica, „necredința spre încredințare” a Sfântului Toma. Există aici o temă despre care Biserica va vorbi acum, în Lumina Învierii, în toată perioada Penticostarului: luminarea omului. Învierea se aplică acum la fiecare eveniment și credincios în parte. O vedem în Faptele Apostolilor, pe care le citim de ceva vreme. În Lumina Învierii, vedem ce se întâmplă. Vedem câți oameni au fost vindecați, câți oameni au fost convertiți și cum au fost schimbate vieți. Până și umbra apostolilor a vindecat oamenii de infirmitățile lor. În Lumina Învierii, a fost scânteie, a fost lucrare și a fost luminare.

Sfântul Toma, cu nimic diferit de noi, a trebuit să fie și el luminat. Fiecare are niveluri diferite de înțelegere asupra diferitelor lucruri, chiar și printre apostoli, chiar și printre sfinți. Este fascinant să privim și să vedem cum Domnul nostru, în cele patruzeci de zile pe care le-a mai petrecut pe pământ, i-a luminat pe atât de mulți

folosind căi diferite pentru a-i îndrepta și, de asemenea, de-a lungul întregii Evanghelii, de a ajunge la oameni acolo unde trebuiau să fie atinși. Destinația finală este întotdeauna aceeași: să respectăm poruncile și să ne curățim de patimi, pentru a-L putea cunoaște pe Hristos într-un mod apropiat nouă. Dar uneori Hristos îi învață pe anumiți oameni puțin diferit. De fapt, fiecare este tratat puțin diferit.

Toma nu a fost acolo în prima seară de Paște. Tocmai plecase probabil cu o treabă, și atunci a venit Hristos, ușile fiind încuiate. Și Iisus le-a vorbit celor unsprezece, sau de fapt, zece (fără Iuda) în acel moment, și s-au bucurat. Într-adevăr, s-au bucurat când l-au văzut pe Dumnezeu-Omul înviat! Dar Toma nu era acolo, iar Învierea a fost un lucru atât de incredibil, încât nu-i putem reproșa necredința de care a dat dovadă.

Petru nu a crezut când a văzut giulgiurile singure zăcând în mormânt, doar Ioan a crezut când au intrat în mormânt și au văzut giulgiurile. Ioan a văzut și a crezut, dar Petru nu. Ultimul a plecat, întrebându-se în sinea lui ce se

întâmplase. Maria Magdalena, care a văzut piatra dată la o parte de pe mormânt împreună cu Maica Domnului, nu a crezut imediat în Înviere. Ea s-a întors la mormânt cu mir și aloe pentru a unge pe Domnul, Cel care în mintea ei era mort. Ea plângea pentru că El nu era în mormânt și nu știa unde este trupul Lui. Ea plângea pe cineva care era mort. De aceea cântăm la Utrenie: „Nu plângeți pe Cel nestricăcios, ca și cum ar fi întru stricăciune”. „Nu este mort, nu este aici, este viu și înviat”, a zis îngerul femeilor mironosițe. În luminândă, vorbim destul de

mult despre asta, despre modul în care Maria a înțeles greșit. Domnul nostru a venit la ea și ea a crezut că El este grădinarul, până când El i-a vorbit și tocmai la auzul vocii Sale, când El a spus: „Marie”, atunci ea L-a recunoscut.

Alți ucenici au petrecut ore întregi, poate chiar o jumătate de zi, cu Hristos și nu au înțeles. Erau Luca și Cleopa, în drum spre Emaus. Mormântul era deja gol de ceva vreme, iar ei mergeau pe jos. În Evanghelie scrie „60 de stadii”, o distanță destul de mare, o călătorie de o zi, în soarele fierbinte, și Domnul nostru a ajuns lângă ei și le-a vorbit, iar ei nu au înțeles Cine era El. Ei au crezut că era un străin dezinformat, pentru că El Se făcea că nu știe care au fost evenimentele din ultimele două zile. Dar inimile lor ardeau în ei. Ceva despre acest Om i-a captivat, când le-a vorbit din Scripturi și le-a deschis înțelegerea. De aceea scrie: „Le-a tâlcuit lor, din toate Scripturile cele despre El”. Și când s-au așezat la masă, și când El a frânt Pâinea (care era desigur, Trupul lui Hristos), atunci L-au văzut și El a dispărut. Și în timp ce ei se întorceau la primele ore ale dimineții în

călătoria din a doua zi (au făcut două zile de călătorie dus-întors), Hristos se arăta celorlalți apostoli, cu excepția lui Toma.

Vedeți cum El a luminat oamenii, acolo unde aveau nevoie să fie luminați și îndrumați. Luca și Cleopa trebuie să fi avut nevoie de această conversație cu Domnul și să-L vadă la frângerea pâinii, pentru a crede că da, Domnul a înviat. Domnul a trebuit să vorbească cu Maria. Ea trebuia să-L vadă. Ioan a crezut doar văzând mormântul gol. Petru L-a văzut și el personal pe Hristos Înviat. Petru a fost întâmpinat de Domnul, pentru că până la urmă era puțin zguduit, nu-i așa? Era foarte tulburat din cauza întreitei lepădări de Iisus și, din cauza frământărilor sale sufletești în care se afla, i-a fost foarte greu să creadă în înviere, pentru că era cu totul cuprins de sentimentul său de nevrednicie. Deci, Domnul a trebuit să se întâlnească cu Petru individual, în afară de ceilalți apostoli. Și, de fapt, Petru a fost primul dintre apostoli care L-a văzut pe Domnul înviat. Și presupun că poate al doilea care a crezut după Ioan, care fără să vadă a crezut.

Și acum, ultimul care a aflat, după opt zile lungi de zvonuri de la Apostoli despre învierea Domnului, Toma, este în încăpere și vine Domnul, iarăși prin ușile încuiate, trecând prin uși, pentru că până la urmă, trupul Său este un trup omenesc, dar este un trup uman transfigurat. Nu este supus aceluiași tip de legi la care suntem supuși noi. Nu obosește, nu se îmbolnăvește. Și așa vom fi și noi. Felul în care a fost Hristos în trupul Său transfigurat este o prefigurare pentru noi despre cum vor fi și trupurile noastre.

Iisus intră și îi vorbește foarte blând lui Toma. El spune: „Bine, știu de ce ai nevoie. Trebuie să Mă atingi. Simte semnele cuielor în mâinile mele! Simte rana din coasta mea și nu fi necredincioși, ci credincios”. Și atunci Toma are privilegiul de a fi primul dintre apostoli care a proclamat fără ambiguitate, în termeni clari, cele două firi ale Domnului: umanitatea lui Hristos și dumnezeirea Sa. Este prima mărturisire de credință din Scripturi, unde Hristos este proclamat în mod deschis Dumnezeu și Om. Toma spune: „Domnul meu și Dumnezeu meu!”. Toma a trebuit să aștepte ceva timp, dar Dumnezeu i-a dat acel mare privilegiu de a începe mărturisirea de credință a Bisericii despre cele două firi ale lui Hristos.

Așa că astăzi vedem un exemplu de om luminat de Dumnezeu prin har, Toma. Hristos S-a aplecat asupra lui, i-a acordat un tratament special, parcă. Și Toma a crezut și a mărturisit. Hristos a făcut și face același lucru pentru noi, pentru a ne aduce la luminare. Și

acum, noi trebuie să credem și să mărturisim. Amin.

Pr. Marius-Olivian Tănăsie

(predică la Duminica a doua după Paști,
Sf. Ev. Ioan 20, 19-31, 27 aprilie)

Sursă foto: Sf. Evanghelie

Traduceri din Sfinții Părinți Sfântul Grigorie cel Mare – Omilia a XXXIII-a¹, rostită către popor în bazilica fericitului Clement². Luca 7, 36-50 (Pocăința femeii păcătoase)

Text comentat: În vremea aceea, unul din farisei L-a rugat pe Iisus să mănânce cu el. Și intrând în casa fariseului a șezut la masă. Și iată, era în cetate o femeie păcătoasă, și aflând că șade la masă în casa fariseului, a adus un alabastru cu mir. Și, stând la spate, lângă picioarele Lui, plângând, a început să ude cu lacrimi picioarele Lui, și cu părul capului ei le ștergea. Și săruta picioarele Lui și le ungea cu mir. Și văzând fariseul care-L chemase, a zis în sine: Acesta, de-ar fi proroc, ar ști cine e și ce fel e femeia care se atinge de El, că este păcătoasă. Și răspunzând, Iisus a zis către el: Simone, am să-ți spun ceva. Învățătorule, spune, zise el. Un cămătar avea doi datornici. Unul era dator cu cinci sute de dinari, iar celălalt, cu cincizeci. Dar neavând ei cu ce să plătească, i-a iertat pe amândoi. Deci care dintre ei îl va iubi mai mult? Simon, răspunzând, a zis: Socotesc că acela căruia i-a iertat mai mult. Iar El i-a zis: Drept ai judecat. Și întorcându-se către femeie, a zis lui Simon: Vezi pe femeia aceasta? Am intrat în casa ta și apă pe picioare nu mi-ai dat; ea însă cu lacrimi mi-a udat picioarele și le-a șters cu părul ei. Sărutare nu mi-ai dat; ea însă, de când am intrat, n-a încetat să-mi sărute picioarele. Cu untdelemn capul Meu nu l-ai uns; ea însă cu mir mi-a uns picioarele. De aceea îți zic: Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit. Iar cui se iartă puțin, puțin iubește. Și a zis ei: Iertate îți sunt păcatele! Și au început cei ce ședeau împreună la masă să zică în sine: Cine este Acesta care iartă și păcatele? Iar către femeie a zis: Credi în ta te-a mântuit; mergi în pace!³

1. Gândindu-mă la pocăința Mariei, îmi vine mai mult să plâng decât să spun ceva. Căci inima oricât de împietrită ar fi, nu s-ar înmuia oare la vederea lacrimilor acestei păcătoase, date ca exemplu de pocăință? Căci a conștientizat ceea ce a făcut și nu a mai vrut să-și stăpânească fapta. A intrat printre cei care erau la masă, a

venit neinvitată și, în timpul ospățului, a vărsat lacrimi. Învățați cu ce durere arde, aceea care nu se rușinează să plângă chiar și în timpul ospățurilor. Pe aceasta, pe care Luca o numește femeie păcătoasă, Ioan o numește Maria (cf. Ioan 12, 3), considerăm că este aceeași cu Maria⁴ despre care Marcu mărturisește că au fost scoși șapte demoni (cf. Marcu 16, 9). Și ce altceva sunt cei șapte demoni dacă nu o reprezentare a tuturor viciilor? Fiindcă, într-adevăr, prin șapte zile este cuprins tot timpul, pe bună dreptate prin numărul șapte este reprezentată totalitatea. Așadar, Maria a avut șapte demoni, deoarece a fost plină de toate viciile. Dar iată că, deoarece a văzut petele rușinii sale, a alergat la Izvorul milei pentru a se spăla și nu s-a rușinat de cei prezenți la ospăț. Căci, deoarece se rușina profund în interior, nu credea că mai are de ce să se rușineze în exterior. Ce ne miră deci, fraților, pe Maria venind, sau pe Domnul primind? Să spunem că o primește sau că o atrage? Mai bine să spunem, că o atrage și o primește, deoarece, într-adevăr, El însuși a atras-o înăuntru prin milostivire, El care a primit-o afară prin blândețe. Dar acum, cercetând textul Sfintei Evanghelii, să vedem și ordinea în care a venit pentru a fi vindecată.

2. „A adus un alabastru cu mir și, stând la spate, lângă picioarele Lui, plângând, a început să ude cu lacrimi picioarele Lui, și cu părul capului ei le ștergea. Și săruta picioarele Lui și le ungea cu mir” (Luca 7, 37-38). Este limpede, fraților, că mai înainte femeia, fiind preocupată de fapte nelegiuite, folosea parfum pentru mirosul trupului ei. Așadar, ceea ce își oferise sieși în mod rușinos, acum oferea lui Dumnezeu în mod lăudabil. Cu ochii dorise lucruri pământești, dar acum, zdrobindu-se prin pocăință, plângea. Își aranjase părul pentru a-și înfrumuseța fața, dar acum cu părul își ștergea lacrimile. Cu gura spusese lucruri trufașe, dar sărutând picioarele Domnului, ast-

¹ Traducerea din limba latină s-a efectuat după ediția GRÉGOIRE LE GRAND, Homilia XXXIII, în *Homélies sur l'Évangile*, Livre II, în *Sources Chrétiennes*, tom. 522, p. 293-319; *Patrologiae Latina*, tom. 76, col. 1238-1246.

² Omilie rostită în bazilica Sfântul Clement în a cincea duminică după Rusalii, 8 iulie 591.

³ Am utilizat traducerea textului scripturistic după Ediția Sinodală a Sfintei Scripturi din 1988 (reeditat în 2006) cu care credincioșii sunt familiarizați.

⁴ Sfântul Grigorie cel Mare a fost primul care a identificat și confundat pe femeia păcătoasă de la Luca cu cele două Marii, sora lui Lazăr și Magdalena. Textul omiliei lasă să se înțeleagă faptul că identificarea femeilor era părerea lui personală și nu se sprijinea nici pe Noul Testament, nici pe vreo tradiție veche a Bisericii. Această poziție personală, Sfântul Grigorie a dezvoltat-o pentru promovarea pocăinței spre zidirea duhovnicească a turmei sale. Cei mai mulți Părinți răsăriteni au admis faptul că nu este vorba despre Maria Magdalena, ci de două femei cu același nume care au uns cu mir pe Domnul. Una era păcătoasă din istorisirea lui Luca și cealaltă era Maria, sora Martei și a lui Lazăr, potrivit cu Evangheliile sinoptice (Matei 26, 6-7; Marcu 14, 3; Luca 7, 36-38), dar și după Sfântul Ioan Evanghelistul (Ioan 12, 1-3). A se vedea: Ieromonah Theologos Simonopetrul, *Sfânta Maria Magdalena, Sfântul odor al Mănăstirii Simonos Petras*, traducere din limba greacă de Laura Enache, Editura Doxologia, Iași, 2015, p. 75-76.

fel se îndrepta pe urmele Mântuitorului său. Prin urmare, câte desfătări a avut în sine, atâtea jertfe a găsit în sine. A transformat numărul crimelor în [fapte de] virtute, astfel încât tot ceea ce din ea îl disprețuise pe Dumnezeu prin greșeală, să-i slujească acum lui Dumnezeu prin pocăință.

3. Dar fariseul, văzând aceasta, disprețuiește nu numai pe femeia păcătoasă care venea, ci și pe Domnul care o primea îl critică, zicând în sine: „Acesta, de-ar fi proroc, ar ști cine e și ce fel e femeia care se atinge de El, că este păcătoasă” (Luca 7, 39).

Iată, un fariseu cu adevărat mândru în sinea lui și, în mod înșelător drept, o critica pe cea bolnavă pentru boala ei, pe medic pentru ajutorul [dat], el însuși fiind bolnav de rana trufiei și nu știa aceasta. Între cei doi bolnavi era prezent medicul, dar unul dintre bolnavi, deși avea febră, își păstra simțul integru, celălalt însă, în febra trupului, își pierduse și simțul minții. Aceea, într-adevăr, plângea pentru ceea ce făcuse, fariseul însă, înălțat de o falsă dreptate, exagera puterea neputinței sale. Așadar, în boala sa, își pierduse și simțul, astfel încât ignora chiar și faptul că era departe de sănătate. Dar, printre acestea, un suspin ne obligă să privim anumiți bărbați din ordinul nostru⁵ care, fiind investiți cu funcția preoțească, dacă poate au făcut ceva exterior chiar și corect sau nesemnificativ, imediat îi disprețuiesc pe cei supuși și îi disprețuiesc pe toți păcătoșii aflați în popor și nu vor să îi compătimească pe cei care își mărturisesc greșeala și, ca niște farisei, disprețuiesc să fie atinși de o femeie păcătoasă. O astfel de femeie, dacă ar fi venit la picioarele fariseului, cu siguranță ar fi fost respinsă cu lovituri de călcâie. Căci credea că se întinează de păcatul acesteia, dar pentru că adevărata sa dreptate nu-l împlinea pe acesta⁶. De aceea, este întotdeauna necesar ca, atunci când vedem pe cineva păcătuind, să ne plângem mai întâi pe noi înșine pentru nenorocirea lor, deoarece poate că în situații similare fie am căzut, fie putem cădea, dacă nu am căzut deja. Și dacă cenzura învățăturii trebuie întotdeauna prin puterea disciplinei să urmărească viciile, totuși se cuvine să discernem cu grijă deoarece asprimea o datorăm viciilor, iar compasiunea naturii [umane]. Căci dacă păcătosul trebuie pedepsit, aproapele trebuie ocrotit. Dar când prin pocăință el însuși se căiește pentru ceea ce a făcut, atunci aproapele nostru nu mai este un păcătos, deoarece dreptatea lui Dumnezeu se îndreaptă împotriva lui și el însuși pedepsește în sine ceea ce dreptatea divină condamnă.

4. Dar acum să auzim cu ce hotărâre va fi convins acel om mândru și arogant. Căci i se propune o comparație cu doi datornici, dintre care unul datorează mai puțin, iar celălalt mai mult; după ce datoria amândurora este iertată, se întreabă cine va iubi mai mult pe cel care a iertat datoria. La aceste cuvinte, el a răspuns imediat:

„Socotesc că acela căruia i-a iertat mai mult” (Luca 7, 43). În această privință trebuie menționat că, în timp ce fariseul este convins prin propria sa hotărâre, ca un om nebun poartă o funie cu care să fie legat. I se enumeră faptele bune ale păcătoasei, i se enumeră faptele rele ale falsului drept, când se spune: „Am intrat în casa ta și apă pe picioare nu Mi-ai dat; ea însă cu lacrimi Mi-a udat picioarele și le-a șters cu părul ei. Sărutare nu Mi-ai dat; ea însă, de când am intrat, n-a încetat să-Mi sărute picioarele. Cu untdelemn capul Meu nu l-ai uns; ea însă cu mir Mi-a uns picioarele” (Luca 7, 44-46). După această relație, se adaugă hotărârea: „De aceea îți zic: Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit” (Luca 7, 47). Ce credem noi, frații mei, că este iubirea, dacă nu foc? Și ce este greșeala, dacă nu rugină? De unde se spune acum: „Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit”. Și astfel să spună pe față: Arde pe deplin rugina păcatului, deoarece arde cu putere prin focul iubirii. Cu cât mai mult se consumă rugina păcatului, cu atât mai mult inima păcătoșului este mistuită de marele foc al dragostei.

Iată, cea bolnavă care venise la medic s-a vindecat, dar din cauza vindecării ei, alții încă se îmbolnăvesc. Căci cei care ședea împreună la masă au început să zică în sine: „Cine este Acesta care iartă și păcatele?” (Luca 7, 49). Dar Medicul ceresc nu-i disprețuiește pe cei bolnavi, pe care îi vede chiar că se înrăutățesc de la medicament. Pe aceea însă pe care o vindecase, o întârește prin hotărârea îndurării Sale, spunând: „Credința ta te-a mântuit; mergi în pace!” (Luca 7, 50). Căci credința a mântuit-o, pentru că nu s-a îndoit că poate primi ceea ce a cerut. Dar chiar și certitudinea speranței o primise deja de la Acela de la care, prin speranță, căuta și mântuirea. I se poruncește însă să meargă în pace, pentru ca să nu se abată mai departe de pe calea adevărului pe calea smintelii. De unde și prin Zaharia se spune: „Să îndrepte picioarele noastre pe calea păcii” (Luca 1, 79). Atunci, într-adevăr, ne îndreptăm pașii pe calea păcii, când mergem pe acea cale a faptelor, prin care nu ne împotrivim harului Creatorului nostru.

5. Aceste lucruri, frați preaiubiți, le-am parcurs printr-o expunere istorică, acum însă, dacă vă place, să discutăm cele spuse cu o înțelegere mistică. Căci pe cine reprezintă fariseul, care se crede îndreptățit printr-o falsă dreptate, dacă nu poporul iudeu, și pe cine reprezintă femeia păcătoasă, care vine la picioarele Domnului și plânge, dacă nu neamurile convertite? Aceasta, venind cu un alabastru, a turnat mir, a stat în spate, lângă picioare, a udat picioarele cu lacrimi, le-a șters cu părul și n-a încetat să sărute aceleași picioare pe care le uda și le ștergea. Așadar, pe noi ne-a reprezentat acea femeie, dacă ne întoarcem la Domnul din toată inima după păcate, dacă imităm plânsul pocăinței sale. Căci ce exprimă

⁵ Bărbații din ordinul nostru (nostri ordinis viros), sunt investiți cu funcția preoțească (sacerdotali officio); Sfântul Grigorie este rareori atât de precis în terminologia sa. Viziunea sa morală și spirituală asupra umanității îl determină să distingă categorii care pot corespunde, într-adevăr, unor grupuri sociale sau profesionale, dar, în general, fără o coincidență absolută. Aici, dimpotrivă, el îi vizează nominal pe episcopi; aceștia constituiau, într-adevăr, o categorie puternică, legată de burocrăția imperială. Sfântul Grigorie refuza rutina acestei mașinării greoaie. Inspirația sa evanghelică îl readucea neîncetat la urgența misiunii sale. Nu refuza desigur administrarea, dimpotrivă chiar, deoarece pontificatul său marchează cu siguranță o reorganizare în ordine în gestionarea bunurilor Bisericii romane; dar refuza comportamentul arogant al demnitarilor umflați de suficiența și incompetența lor. Așadar, regăsim încă o dată voința de a reforma păstoria, ca în Regula pastorală și în Omiliile la Evanghelii 4, 14 și 17. Sfântul Grigorie critică apoi „preoții” (sacerdotes) care îi disprețuiesc pe păcătoși „aflați în popor” (in plebe positos); „plebs” putând lua în această epocă sensul de „parohie” sau „diocleză”. Dar este poate și expresia unei distanțări, considerată inadmisibilă de Grigorie, între „funcția preoțească” și credincioși.

⁶ Se subliniază contrastul dintre atitudinea fariseului și cea a femeii păcătoase care se căiește sincer. Fariseul, preocupat de o curățenie exterioară și de respectarea strictă a legii, nu înțelege esența adevăratei dreptăți, care constă în milă, compasiune și iertare.

mirul, dacă nu buna mireasmă? De unde și Pavel spune: „*Suntem lui Dumnezeu bună mireasmă a lui Hristos în orice loc*” (II Corinteni 2, 15). Așadar, dacă săvârșim fapte drepte, prin care împrăștiem în Biserică buna mireasmă, ce altceva turnăm pe trupul Domnului decât mir?

Dar femeia stătea la picioarele Lui. Într-adevăr, ne-am ridicat împotriva picioarelor Domnului, fiindcă, aflându-ne în păcate, eram reținuți de la căile Sale. Dar dacă ne întoarcem la adevărata pocăință după păcate, atunci stăm din nou la picioarele Lui, deoarece urmăm urmele Celui pe care l-am atacat. Femeia îi udă picioarele cu lacrimi. Ceea ce facem și noi cu adevărat, dacă ne aplecăm cu un sentiment de compasiune către oricare dintre mădularile cele mai umile ale Domnului, dacă suferim împreună cu sfinții Săi în necaz, dacă considerăm tristețea lor ca fiind a noastră.

Femeia a șters cu părul ei picioarele pe care le udase cu lacrimi. Firele de păr, într-adevăr, sunt de prisos corpului. Și ce altceva reprezintă abundența bunurilor pământești, decât o formă a părului, care, deși este în surplus față de necesități, nu simte nici o durere când este tăiat? Prin urmare, ștergem picioarele Domnului cu părul nostru, atunci când ne îndurăm de sfinții Săi, față de care simțim compasiune din dragoste, chiar și cu ceea ce ne prisosește, astfel încât mintea să sufere prin compasiune, încât chiar și o mână darnică să arate sentimentul de durere. Căci udă cu lacrimi picioarele Mântuitorului, dar nu le șterge cu părul său, cel care compătimente durerăa aproapelui, dar totuși nu se îndură să-i dăruiască din ceea ce îi prisosește. Plânge și nu șterge, cel care într-adevăr oferă cuvinte de durere, dar neacordând cele ce lipsesc, nicidecum nu îndepărtează puterea durerii. Femeia sărută picioarele pe care le șterge. Ceea ce facem și noi pe deplin, dacă îi iubim cu ardoare pe cei pe care îi susținem cu generozitate, pentru ca nevoia aproapelui să nu ne fie o povară, pentru ca însăși lipsa lui pe care o susținem să nu devină împovăraătoare pentru noi, și ca atunci când mâna oferă cele necesare, sufletul să nu amorțească din lipsă de iubire.

6. Se poate înțelege, de asemenea, prin picioare însăși taina Întrupării Sale, prin care divinitatea a atins pământul, deoarece a luat trup. Căci „*Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi*” (Ioan 1, 14). Așadar, sărutăm picioarele Mântuitorului, atunci când iubim din toată inima taina Întrupării Sale. Ungem picioarele cu mir, atunci când predicăm cu bună credință însăși puterea umanității Sale prin cuvintele sfinte. Dar fariseul vede aceasta și invidiază, deoarece, atunci când poporul iudeu vede neamurile propovăduindu-l pe Dumnezeu, se consumă în propria sa răutate. Dar Mântuitorul nostru enumeră faptele aceleiași femei ca și cum ar fi fapte bune ale neamurilor, pentru ca [fariseul] să recunoască în ce rău zace. Căci astfel fariseul este redus la tăcere, astfel încât prin el, după cum am spus, este arătat acel popor perfid.

„*Am intrat în casa ta și apă pe picioare nu Mi-ai dat; ea însă cu lacrimi Mi-a udat picioarele*” (Luca 7, 44). Într-adevăr, apa este în afara noastră, în timp ce umezeala lacrimilor este înăuntrul nostru, deoarece, acel popor necredincios nu a oferit niciodată Domnului nimic din ceea ce era în afara lui; în schimb, neamurile convertite au vărsat pentru El nu numai bunurile materiale, ci chiar și sângele.

„*Sărutare nu Mi-ai dat; ea însă, de când am intrat, n-a încetat să-Mi sărute picioarele*” (Luca 7, 45). Sărutul este, desigur, un semn de afecțiune. Și acel popor necredincios nu i-a dat lui Dumnezeu o sărutare, pentru că n-a vrut să-L iubească din dragoste, ci l-a slujit din teamă. Însă neamurile chemate nu încetează să sărute urmele pașilor Mântuitorului lor, deoarece suspină neîncetat în dragostea Lui. De aceea, și cu vocea miresei se spune despre același Mântuitor al său, în Cântarea Cântărilor: „*Sărută-mă cu sărutările gurii tale*” (Cântarea 1, 1). Pe bună dreptate dorește sărutarea Creatorului său, cea care se pregătește să l se supună prin iubire.

„*Cu untdelemn capul Meu nu l-ai uns*” (Luca 7, 46). Dacă acceptăm că picioarele Domnului reprezintă taina întrupării Sale, atunci, în mod corespunzător, prin capul Său este desemnată însăși divinitatea. De unde și prin [Apostolul] Pavel se spune: „*Capul lui Hristos: Dumnezeu*” (I Corinteni 11, 3). Într-adevăr, în Dumnezeu și nu în sine însuși, ca într-un om, mărturisea poporul iudaic că crede. Dar fariseului i se spune: „*Cu untdelemn capul Meu nu l-ai uns*” (Luca 7, 46), deoarece a neglijat să predice cu laudă vrednică însăși puterea divinității Sale, în care poporul iudeu s-a angajat să creadă. „*Ea însă cu mir Mi-a uns picioarele*” (Luca 7, 46), deoarece, în timp ce neamurile au crezut în taina întrupării Sale, au predicat cu cea mai mare laudă chiar și cele smerite ale Sale.

Dar acum Mântuitorul nostru, după ce a enumerat binefacerile, încheie adăugând prin hotărâre: „*De aceea îți zic: Iertate sunt păcatele ei cele multe, căci mult a iubit*” (Luca 7, 47). Și astfel să spună pe față: Chiar dacă este foarte greu ceea ce se pregătește, totuși abundă focul iubirii prin care chiar și lucrurile grele sunt mistuite.

7. Între acestea, este plăcut să contemplăm o astfel de dovadă de evlavie. Faptele unei femei păcătoase, dar pocăită, cu câtă prețuire le păstrează Adevărul la Sine, pe care le enumeră împotriva adversarului Său cu atâta generozitate. La prânzul fariseului Domnul ședea la masă, dar se delecta cu ospățul sufletului la femeia pocăită. La fariseu, Adevărul era hrănit pe dinafară, la femeia păcătoasă, dar totuși convertită, era hrănit înăuntru. De aceea și Sfânta Biserică, care îl caută sub chipul unui pui de cerb (cf. Cântarea 2, 9), în Cântarea Cântărilor spune: „*Spune-mi dar, iubitul meu, unde-ți paști tu oile? Unde poposești tu la amiază?*” (Cântarea 1, 6). Căci Domnul este numit pui de cerb, după trupul asumat, fiul vechilor părinți. Căldura cea mai mare arde la amiază și puiul de cerb caută un loc umbros, pe care arșița nu-l atinge cu focul ei. Așadar, Domnul se odihnește în acele inimi pe care dragostea veacului prezent nu le aprinde, pe care dorințele trupului nu le mistuie, care, aprinse de propriile neliniști, nu se usucă în poftele acestei lumi. De aceea și Mariei i se spune: „*Duhul Sfânt Se va pogori peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbră*” (Luca 1, 35). Așadar, puiul de cerb caută locuri umbroase la amiază pentru a paște, pentru că Domnul se hrănește cu astfel de suflete, care, temperate prin harul primit, nu sunt arse de dorințele trupesti. Așadar, femeia pocăită îl hrănea mai mult pe Domnul înăuntru decât îl hrănea fariseul pe dinafară, deoarece, ca un pui de cerb, Mântuitorul nostru fugise de arșița celor lumești către sufletul ei, pe care umbra pocăinței o tempera după focul viciilor.

8. Să reflectăm cu câtă bunătate primește pe femeia păcătoasă la Sine, nu doar lăsând-o să se apropie, ci

îi și permite să-l atingă picioarele. Să reflectăm la harul milostivului Dumnezeu și să condamnăm mulțimea vinovățiilor noastre. Iată, El vede și îi îndură pe cei păcătoși, îi tolerează pe cei care se împotrivesc și totuși, zi de zi, îi cheamă cu blândețe prin Evanghelie. Dorește mărturisirea noastră dintr-o inimă curată și iartă tot ceea ce greșim. A îmblânzit pentru noi asprimea legii prin milostivirea Mântuitorului. Căci în ea [lege] este scris: „Dacă cineva va face aceasta sau aceea, cu moarte să moară. Dacă cineva va face acestea sau acelea, să fie *ucis cu pietre*”⁷. Creatorul nostru S-a arătat în trup, promițând mărturisirii păcatelor nu pedeapsă, ci viață; primește femeia care-și mărturisește rănila și o lasă sănătoasă. Prin urmare, a îndreptat asprimea legii spre milă, căci pe cei pe care legea îi condamnă pe bună dreptate, El Însuși îi eliberează cu milostivire. De aceea, pe bună dreptate, este scris și în lege „*dar obosind mâinile lui Moise, au luat o piatră și au pus-o lângă el și a șezut Moise pe piatră; iar Aaron și Or îi sprijineau mâinile*” (Ieșire 17, 12). Căci Moise ședea pe piatră, când legea se odihnea în Biserică. Dar această aceeași lege avea mâini grele, pentru că pe toți cei păcătoși nu-i purta cu milă, ci-i lovea cu aspră strictețe.

Într-adevăr, Aaron înseamnă „*munte al tăriei*”, iar Or se tâlmăcește „*foc*”. Pe cine, așadar, simbolizează acest munte al tăriei, dacă nu pe Mântuitorul nostru, despre care se spune prin profet: „*Fi-va în vremurile cele de pe urmă, că muntele templului Domnului va fi întărit peste vârful muntelui*” (Isaia 2, 2)? Sau cine este reprezentat prin „*foc*”, dacă nu Duhul Sfânt, despre care același Mântuitor spune: „*Foc am venit să arunc pe pământ*” (Luca 12, 49)? Așadar, Aaron și Or susțin mâinile grele ale lui Moise și, susținându-le, le fac mai ușoare, deoarece Mijlocitorul dintre Dumnezeu și oameni (cf. I Timotei 2, 5), venind cu focul Duhului Sfânt, a arătat poruncile grele ale legii, care, atâta timp cât erau ținute în mod trupesc, nu puteau fi purtate, [și le-a făcut] tolerabile pentru noi prin înțelegerea duhovnicească. Căci, într-adevăr, a făcut ca mâinile lui Moise să fie ușoare, deoarece a transformat greutatea poruncilor legii în puterea mărturisirii. Ne-a revelat nouă, celor care-l urmăm, această promisiune a îndurării, când spune prin profet: „*Nu voiesc moartea păcătosului, ci să*

se întoarcă și să fie viu” (Iezechiel 33, 11). De aceea, din nou, sub chipul ludeei, se spune fiecărui suflet păcătos: „*Dacă un bărbat își lasă femeia, și ea se duce de la el și se face soție altui bărbat, mai poate ea oare să se întoarcă la el? Prin aceasta nu s-ar întina în adevăr, oare, țara aceea? Și tu te-ai desfrânat cu mulți iubiți, și vrei să te întorci la Mine? zice Domnul*” (Ieremia 3, 1). Iată, a dat un exemplu cu o femeie desfrânată. Arată că, după desfrânare, nu poate fi primită înapoi. Dar acest exemplu pe care l-a dat îl depășește prin milostivire, deoarece spune că o femeie desfrânată nu poate fi primită în niciun chip, și totuși El Însuși așteaptă ca sufletul desfrânat să fie primit.

Gândiți-vă, fraților, la greutatea unei asemenea evlavii. Spune că nu se poate face și demonstrează că El însuși poate face aceasta chiar împotriva obiceiului. Iată, cheamă și pe cei pe care îi declară întinați, pe aceștia caută să-i îmbrățișeze, pe cei de care se plânge că a fost părăsit. Nimeni, așadar, să nu piardă timpul unei asemenea îndurări, nimeni să nu arunce remediile oferite de evlavie divină. Iată, bunătatea cerească ne cheamă înapoi pe noi cei îndepărtați și, pe noi cei care ne întoarcem, ne pregătește brațele ocrotitoare ale îndurării Sale. Așadar, fiecare să se gândească bine cu ce datorie este obligat, atunci când Dumnezeu îl așteaptă și nu se mânie din cauza disprețului. Cel care, așadar, nu a vrut să rămână, să se întoarcă, cel care a disprețuit să stea [ferm], măcar după cădere să se ridice. Cât de multă dragoste are Creatorul nostru pentru noi, ne sugerează atunci când spune prin profet: „*Privit-am și am ascultat, și iată-i nu spun adevărul, nu se căiesc de necredința lor și nimeni nu zice: Vai, ce am făcut?*” (Ieremia 8, 6). Cu siguranță, niciodată nu ar fi trebuit să gândim lucruri rele. Dar pentru că n-am vrut să gândim drept, iată, încă mai așteaptă să ne recunoaștem greșelile. Vedeți brațele ocrotitoare ale unei asemenea evlavii, considerați brațele deschise ale îndurării față de voi. Pe cei pe care gândirea rea i-a pierdut, [Dumnezeu] îi caută pe cei care se gândesc bine [se căiesc]. Așa-

dar, către voi, frați preaiubiți, către voi îndreptați-vă ochii minții și puneți înaintea voastră, ca exemplu de imitat, pe femeia păcătoasă pocăită; și orice greșeli vă amintiți că ați săvârșit în adolescență și în tinerețe, plângeți-le; ștergeți cu lacrimi petele faptelor și ale purtării voastre. Să iubim acum urmele Mântuitorului nostru, pe care, păcătuiind, le-am disprețuit. Iată, precum am spus, brațele ocrotitoare ale evlaviei cerești se deschid pentru a ne primi, și viața noastră pătată nu este disprețuită. Prin faptul că ne îngrozim de întinărirea noastră, ne împăcăm acum cu curățenia interioară. Domnul ne îmbrățișează cu milă pe noi cei care ne întoarcem, deoarece viața păcătoșilor nu mai poate fi nedemnă de El, fiindcă este spălată cu lacrimi în Iisus Hristos, Domnul nostru, care viețuiește și împărățește cu Dumnezeu Tatăl în unitatea Duhului Sfânt în toți vecii vecilor. Amin.

Rubrică realizată de
Pr. Daniel Budeanu
Sursă foto: doxologia.ro

⁷ Acest citat nu este identificat cu precizie. El poate corespunde atât cu Ieșire 19, 12-13; cât și cu Levitic 20, 2; și cu Numerii 15, 35.